

Брой 10

ИНФОРМАЦИОНЕН
БЮЛЕТЕН

2005

3 Броя:

4 стр.

**НАГРАДЕНИ
ИНОВАТИВНИ ОБЩИНИ**

5/6 стр.

**ОБЩИНА ГАБРОВО -
ПИЛОТНА В ПРОЕКТИ
ЗА НАДГРАЖДАНЕ НА
ПОСТИГНАТИ СТАНДАРТИ
В АДМИНИСТРАТИВНОТО
ОБСЛУЖВАНЕ**

7/10 стр.

**ВЪВ ВСИЧКИ СТРАТЕГИИ
ЗА УСПЕХ РЕШАВАЩИ
СА ПАРТНЬОРСТВОТО И
КООРДИНАЦИЯТА**

11/13 стр.

**Работема: МАЛКИТЕ
ОБЩИНИ**

14/15 стр.

ЗА МЕСТНАТА ВЛАСТ...

16 стр.

ЕВРОИНТЕГРАЦИЯ

ОБЩИНА НОВАТОР 2005 Е ОБЩИНА СВИЦОВ!

Станислав Благоев, кмет на Община Свищов, Иван Аспарухов, кмет на Община Мездра, и Даниел Петров, заместник кмет на Община Сливен имат всички основания да са горди с постиженията на екипите си

На 14 октомври 2005 г., в рамките на Третата годишна среща на местните власти, к.к. Албена, Фондацията за реформа в местното самоуправление проведе официалната церемония за връчването на Наградата "Община новатор 2005". Гости на награждаването бяха кметове и председатели на общински съвети от цялата

страна, общински експерти, ръководителят на мисията на Американската агенция за международно развитие за България Майкъл Фриц.

Наградите бяха връчени от Гинка Капитанова, изпълнителен директор на ФРМС, и Лъчезар Росенов, председател на УС на ФРМС, общински съветник град Добрич.

5 общини съставят **ПОЧЕТНИЯ СПИСКЪК** НА ОБЩИНИ СЪС ЗАБЕЛЕЖИТЕЛЕН ПРИНОС ОТ ИНОВАЦИОННИ ПРАКТИКИ:

Община Монтана - с 8 иновационни практики

Община Разград - с 8 иновационни практики

Община Стралджа - с 8 иновационни практики

Община Златоград - с 9 иновационни практики

Община Ботевград - с 11 иновационни практики

ТРЕТО МЯСТО бе присъдено на **Община Сливен** с подадени 15 практики, осъществени в широко партньорство с граждански организации. Община Сливен получи Паметен диплом и Ведомствена **инфраструктура за електронен подпис** с възможности за издаване на цифрови сертификати, подписване и криптиране на документи от всички служители на общината, осигурена от Централната лаборатория по компютърна графика и геоинформационни системи „Акстър“ към Техническия университет, София, както и **факс машина** от „Office 1 Superstore“ - България - „Куцаров 2000“ ЕООД.

ВТОРО МЯСТО в конкурса „Община новатор 2005“ зае **Община Мездра** с впечатляващия общ принос от 29 иновационни практики. Заедно с Паметен диплом Мездра получи възможност за изработка на **мулти-**

медийно представяне на общината в сферата на местното икономическо развитие с цел промоциране за възможностите за инвестиране в общината от фирма „Балкансис“ АД, както и многофункционална **система четири в едно** (копир-принтер-скенер-факс) от фирма „Колбис Международен Трансфер“ АД.

„**ОБЩИНА НОВАТОР 2005**“ е **Община Свищов**, която подготви 59 практики за участие в Националния конкурс и която през последните години не е спирала

да работи и насърчава всички свои служители и партньори към новаторски дейности.

Станислав Благов, кмет на Община Свищов, получи уникалната статуетка, която символизира изкачването по трудната спирала на пътя към по-доброто. Към наградата Община Свищов получи **два самолетни билета** за европейска дестинация, които може да ползва в рамките на една година за участие на свои служители в международни прояви, стимулиращи новаторството, осигурени с любезното съдействие на IMPERIAL TRAVEL. Победителят за 2005 година получи и възможности за ползване на **правни продукти** благодарение на фирма „АПИС“ Христович ЕООД.

През 2005 г. ФРМС за четвърта поредна година годишната награда „Община новатор“.

Победител в Националния конкурс на ФРМС през 2002 г. бе Община Силистра, през 2003 г. - Община Сливен и през 2004 г. - Община град Добрич.

*Базата данни с иновационни практики на българските общини се изгражда вече осма година и съдържа над **760 описани иновации**. Те са поместени в онлайн базата данни на уеб-страницата на Фондацията и са разпределени в 16 категории.*

*За периода от 1 октомври 2004 г. до 1 октомври 2005 г. базата бе обогатена със **177 практики** от общински администрации, регионални асоциации, граждански и бизнес организации от 26 общини. Най-много иновации през 2005-а година са представени в областите Международно сътрудничество и Евроинтеграция, Икономическо развитие, Публично-частни партньорства, Междубщинско коопериране, Устойчиво развитие и околна среда, както и Административно обслужване.*

СТАНИСЛАВ БЛАГОВ, КМЕТ НА ОБЩИНА СВИЩОВ:

С вълнение получаваме тази престижна награда.

Ние, общините, често губим средства, но, струва ми се, не губим много, защото чрез алтернативни източници на финансиране успяваме да осигурим средства.

Ние понякога губим и своето достойнство и тогава губим много.

Когато обаче загубим способността си да се борим, губим всичко.

Затова мисля, че чрез тази награда, чрез тази инициатива на ФРМС ни се дава възможност за благородно състезание на иновации, които са крайно необходими за създаването на конкурентна среда в местните власти и към която среда ние трябва да се стремим.

Винаги ще има победители, винаги ще ги има и онези, които ще бъдат с желание за победа. Струва ми се, че органите на местното самоуправление имат достатъчен капацитет, за да извоюват тези победи, защото предизвикателствата пред нас са много.

Сигурен съм, че ще успеем да се присъединим към духа на Европейския съюз и го пожелавам на всички нас, за успеха на жителите на нашите общини, на жителите на нашата хубава България.

На 6 октомври 2005 г. в София ФРМС проведе семинар на тема

Междубщинско сътрудничество и общественно-частни партньорства

в рамките на Програма "Информационна мрежа на местните власти ЛОГИН", с финансовата подкрепа на Институт Отворено общество - Будапеща и Американската агенция за международно развитие.

Това беше заключителното събитие на едноименния тематичен конкурс на ФРМС за иновационни практики, за участие в който бяха получени 22 практики на български общини и техни партньори. Гинка Капитанова, изпълнителен директор на ФРМС, представи принципите на междубщинското сътрудничество, а Галина Митева, заместник кмет на Община град Добрич, изложи опита и стратегическата политика на създаване на Общински гаранционен фонд за развитие на публично-частните партньорства на територията на общината. Последва бурна дискусия и споделяне на практики от участниците в семинара. Гинка Капитанова връчи наградите на ФРМС за иновации в две категории: Междубщинско сътрудничество и Обществено-частни партньорства.

Класирането е следното:

Категория „Междубщинско сътрудничество“:

Трето място: "Горна Малина и Елин Пелин - организационен модел за експлоатация на регионално депо битови отпадъци", представена от Стоянка Дончева, старши експерт "Екология", чистота и предприемчивостни фондове, Община Горна Малина

Второ място: "Културният туризъм - обща цел на Община Разград и Община Исперих", представена от Елка Неделчева, началник отдел

Първо място: "Община Мездра и Враца - развитие на едно сътрудничество - практика за изграждане на регионално депо за битови отпадъци", представена от Иван Аспарухов, кмет на Община Мездра

Категория „Обществено-частни партньорства“:

Трето място: "Община Сливен и Дорис ООД: Глътка живот - практика за осигуряване на транспорт за хора с онкологични заболявания", представена от Гергана Савова, началник отдел Икономика и анализи, община Сливен

Второ място: "Бизнес и община в партньорство за по-добра градска среда - практика за инсталиране на улично осветление Разград", представена от Елка Неделчева, началник отдел, Община Разград

Първо място: "Сдружение Турклуб РеМарк и общини Троян, Априлци, Тетевен: Балкания", представена от Даря Заричинова

Честито на победителите!

ОБЩИНА ГАБРОВО - ПИЛОТНА В ПРОЕКТИ ЗА НАДГРАЖДАНЕ НА ПОСТИГНАТИ СТАНДАРТИ В АДМИНИСТРАТИВНОТО ОБСЛУЖВАНЕ

Тодор Младенов

координатор проекти, ФРМС

На 5 октомври 2005 г. Фондацията за реформа в местното самоуправление и Община Габрово официално представиха резултатите по проектите **„Интегрирано административно обслужване на местно ниво“**, реализиран с финансовата подкрепа на Американската агенция за международно развитие (ААМР) и **„Надграждане на Център за информация и обслужване на граждани към Община Габрово“**, реализиран с финансовата подкрепа на Швейцарската агенция за развитие и сътрудничество (ШАРС), по програма на ФРМС и Регионално Сдружение на Общините „Централна Стара планина“.

В рамките на проект **„Интегрирано административно обслужване на местно ниво“** е изградена официална електронна връзка за комуникация и обмен на информация и услуги с Областна администрация, както и с четири регионални институции - Окръжен съд, съвместно с „Информационно обслужване - Габрово“, Районно управление „Социално осигуряване“, Териториална данъчна дирекция.

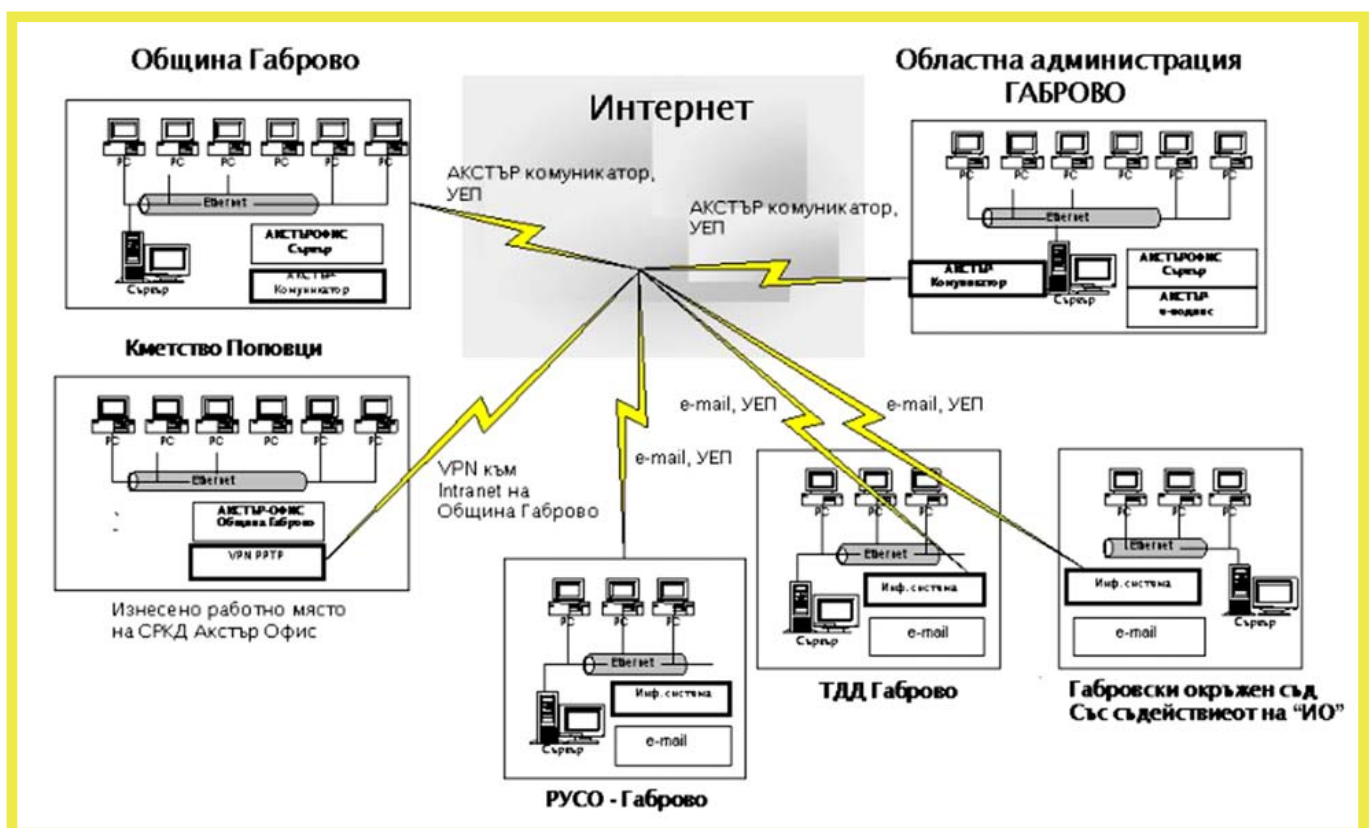
По този начин документи за изпълнението на

4 общински услуги

се осигуряват, без да се налага гражданите да посещават тези институции. Част от тези документи могат да бъдат използвани и в други случаи по искане на гражданите или фирми (например Удостоверение за липса на данъчни задължения по чл. 36, ал. 7 от ДПК; Удостоверение, че лицето не е в производство по ликвидация или несъстоятелност и не е обявен банкрут; Удостоверение за актуално състояние на фирмата; Удостоверение за липса на осигурителни задължения; Удостоверение, че даден имот не е общинска/държавна собственост).

Проектът, реализиран по инициатива на ФРМС, стартира през февруари 2005 година. За пилотни общини в проекта са избрани общините **Габрово и Тетевен** (там официалният обмен стартира на 25 май 2005 г.).

Целта на проекта бе облекчаване на технологията за предоставяне на общински административни услуги в общини с изградени и добре функциониращи Центрове за услуги и информация на гражданите. Проектът предвиждаше общинските администрации съвместно с терито-

риалните институции и ведомства да създадат организационни и технологични възможности за осигуряване на комплексни административни услуги, отговарящи на най-високи стандарти за качество.

Проектът протече в три фази.

В **първата фаза** бяха сформирани екипи с цел оптимизиране работата с деловодната система и специализираните програмни продукти с оглед предстоящата комуникация с външни за общината институции; актуализация на вътрешните правила и засилване контрола по изпълнение на услугите.

Консултантският екип на ФРМС, съвместно с експертите на двете пилотни общини анализира технологията на предоставяне на общински услуги за бизнеса и разработи механизъм за междуведомствена комуникация по електронен и служебен път. Като резултат от усилията по 4 от най-търсените услуги в Община Габрово част от необходимите документи вече могат да се осигурят по електронен път, без да се налага гражданите да посещават съответните институции.

Във **втората фаза** общинските работни екипи съвместно с представители на регионално представените институции и ведомства анализираха възможностите и разработиха схема за предоставяне на интегрирани услуги.

В **трета фаза** механизмът за служебен обмен на документи и информация се реализира на практика.

В допълнение на тези дейности в момента се изгражда и **електронен обмен с кметството на с. Поповци**. Това ще даде възможност на жителите му да заявят значителна

част услуги, предоставяни от общинска администрация - Габрово, в кметството, без да се налага да ходят до града.

Реализирането на проект „Интегрирано административно обслужване на местно ниво“ ще доведе до облекчаване тежестта на изискванията по регулаторните режими за бизнеса, намаляване на бюрократичните процедури, намаляване на времето и разходите за извършване на услугите, увеличаване ефективността на работата на администрациите и удобството за гражданите и бизнеса.

С втория проект „**Надграждане на център за информация и обслужване на граждани към Община Габрово**“ работният екип си постави амбициозната цел да подобри информационните услуги за клиентите на Община Габрово. След обстоен анализ бе пристъпено към цялостно обновяване и реструктуриране на информационните табла и брошури, официалната страница на общината, бе монтирано многофункционално електронно табло, което позволява целодневно да бъде излъчвана разнообразна текстова, мултимедийна и видео информация за услуги и събития. С компютърна работна станция бе оборудвано и гише „Информация“.

Центърът за услуги и информация в Община Габрово е един от първите в България и официално е открит на 17 май 1999 г. Той има 6-годишна традиция в модерното обслужване на гражданите и бизнеса. Разполага с квалифицирани и опитни специалисти. Центърът предоставя 76 административни услуги. Въведено е обслужване на едно гише, автоматизиран е целия документооборот, нараства броят на обслужваните физически и юридически лица. Центърът осъществява електронен обмен с Областна администрация и с останалите общини от областта (е-Област Габрово).

ВЪВ ВСИЧКИ СТРАТЕГИИ ЗА УСПЕХ РЕШАВАЩИ СА ПАРТНЬОРСТВОТО И КООРДИНАЦИЯТА

В началото на октомври 2005 г. представители на обучаващи организации от България участваха в пътуване, организирано от World Learning, в Португалия и Полша. Основната цел на това учебно пътуване бе да се осъществят контакти с различни институции в двете страни - на национално, регионално и местно ниво, както и с организации, които предоставят обучение на общински администрации, бизнеса, социалните и икономическите партньори, които имат роля и участват в практическото усвояване на финансовите средства, идващи по линия на Структурните фондове на Европейския съюз.

Марина Димова, програмен координатор, ФРМС, участва в обучителното пътуване. Обърнахме се към нея с въпроси за впечатленията и поуките, които можем да извлечем от опыта на Португалия и Полша:

Защо бяха избрани Португалия и Полша?

В Португалия видяхме опыта на страна, която вече за трети програмен период усвоява средства от Структурните фондове. Португалия става член на ЕС през 1986 г. До 1993 г. тече първият за тях програмен период, вторият е от 1994 г. до 1999 г., и третият е от 2000 г. до 2006 г.

Полша стана членка на ЕС, както знаем, през май 2004 г. и в момента осъществява своята първа Стратегическа рамка за подкрепа от Общността, която ще продължи само три години - от 2004 до 2006 г.

В този смисъл можем да видим и да сравним тези две страни, както и да сравним всяка една от тях като система и начин на опериране с това, което ние сме постигнали до този момент в подготовката си за участие в Структурните фондове на ЕС.

Коя от двете страни като структура на местното самоуправление е по-близко до нас?

Административно-териториалното устройство на Португалия стои много близо до действителността в България. Страната като големина и население има мащаба на България и общините като брой и големина са близки до българските (общо 308 общини). Там има едно изборно ниво на местно самоуправление - общинското. Също както и при нас, на областно и регионално ниво няма изборни длъжности. Португалия е провела референдум за това дали хората са склонни да избират своите управници на регионално ниво, но резултатът от допитването е отрицателен. Изборното ниво остава общинското, макар че

има и една особеност - това е автономността на две островни области - Мадейра и Азорските острови.

В този смисъл системата, която в Португалия са разработили за изпълнение на своята Рамка за подкрепа от Общността, би могла да служи като добър пример за нашата страна, тъй като и административното и управленското ниво, и системата са много сходни.

С кого бяха срещите ви в Португалия?

В Португалия имяхме възможност да се срещнем с много представители на национално ниво, които са отговорни за разработването на оперативните програми и управляват голяма част от средствата по линия на Структурните фондове на ЕС; опознахме вертикално следващото ниво - различни агенции - държавни, национални, които играят роля на междинни звена; по-ниското ниво ни срещна с представители на асоциации на общини - регионални и национални, и на хоризонтално най-ниското ниво се срещнахме с хората, които на практика усвояват средствата от Структурните фондове със свои идеи и конкретни проекти.

В Португалия имяхме възможност да се срещнем с организации, осъществили успешни обществено-частни партньорства. Става дума основно за партньорства, реализирали проекти и идеи за инфраструктурно доизграждане и подобряване. Общините в този случай имат основна роля. Оказа се, че в Португалия действа Закон за междубщинско коопериране, когато няколко общини могат да обединят своите усилия и по този начин се улеснява целият процес за по-ефективно усвояване на средствата.

Редом с това станахме свидетели на процеса на разработване на стратегическите планови документи за 2007 - 2013 г. - навреме и с широко участие и консултиране на представители на различни браншови организации, социално-икономически партньори.

В Португалия всеки от регионите подготвя и осъществява своя регионална оперативна програма и това е съществена разлика със ситуацията в България - ние ще имаме само една - Национална оперативна програма за регионално развитие. Когато всеки регион подготвя своя програма, целият процес се

децентрализира

и дава възможност на хората от региона да изразят и впоследствие да реализират своите собствени идеи и потребности.

В същото време регионите в Португалия не са особено силни. Но се усеща силата на териториалното сдружаване на общините. То е от голямо значение, тъй като обемът на средствата, който идва по линия на Структурните фондове, не би било възможно да бъде усвоен на практика без партньорство - между общините, между различните нестопански организации на местно ниво, регионални браншови организации и бизнеса.

Как членството в ЕС е повлияло върху общините в Португалия?

Общото впечатление беше, че за португалските общини първоначално, в момента на присъединяване е било изключително трудно да се справят с новите предизвикателства на Структурните фондове - както по отношение на съфинансирането, така и по отношение на човешкия ресурс. В отговор на тази потребност бяхме свидетели на една много интересна практика:

Правителството съвместно с общините стават автори на инициатива, която подпомага общините в подготовката на проекти на местно и регионално ниво за кандидатстване по Структурните фондове: изграждат се

бюра за техническо съдействие

които обхващат цялата територия на страната и едно бюро подпомага технически средно 6-7 общини, като директно участва в разработването на проекти. Това е една добре работеща формула ефективно да се подготвят проекти, като същевременно се изгражда капацитетът на всяка една администрация. Интересна е формата на съществуване на тези бюра: държавата отделя средства за заплащане на експертите, които работят в тях, а общините, които дадено бюро обслужва, поемат останалите разходи. По този начин отговорността е споделена и ефектът е много добър. С течение на годините общините изграждат своя капацитет и нямат толкова голяма нужда от техническа помощ. В днешно време тези бюра работят по-скоро за осъществяване на допълнителни консултантски услуги за общините. Бюрата, както и регионалните асоциации на общини са поели част от функциите на общините като измерване на интензитета на шума, замърсяване на въздуха и т.н. - все информация, която общините са задължени да подават. Посетихме регионална асоциация на общини, която - с включване на бизнеса - се е превърнала в

обществено-частно партньорство

и работи по крупни регионални проекти, базирани изцяло на публично-частните партньорства.

Представители на Националното сдружение на общините в Португалия споделиха, че периодът, който е бил необходим на общините да си стъпят на краката в тази нова ситуация като добре подготвени участници, е бил

четири - пет години

Друг основен урок, който отправиха към нас като послание, е че една страна кандидатка за членство в ЕС

Португалия
10,5 млн.
население
БВП на глава от
населението 2004
- \$ 17 900

не може предварително да се подготви изцяло и напълно за това, което ѝ предстои в рамките на Структурните фондове. Всяка една страна има своя уникална и специфична структура, култура, менталитет. Изграждането на работещи вътрешни за страната системи е трудоемък процес, който изисква навременна компетентна подготовка на всяко едно управленско ниво и най-важното - координация между всички нива.

Днес впечатлението е, че дори до обикновените хора - гражданите на една община - до всеки малко или много е достигнала идеята, че тази помощ за развитие, която идва от ЕС към Португалия, е достъпна за хората, те могат да усетят промените. Най-вече се усеща новото проектно мислене - хората започват да мислят проектно: търсят партньорства, реализират по-мощни проекти, участват в процеса на формулиране на приоритети.

Вероятно положението в Полша е доста по-различно?

Това, което видяхме в Полша, е процес на утвърждаване, доработване, доизчистване на цялата система, защото се оказва, че и в тази страна, както и в станалите 9 нови страни членки на ЕС, все още има много какво да се желае по отношение на координацията между институциите и достатъчно добре подготвените кадри, които да отговорят на новите потребности.

В Полша административно-териториалната структура и организация е по-сложна в сравнение с тази у нас (три нива на местно самоуправление - общини, околии, области). И в Полша има опит за децентрализация на системата за усвояване на средствата по линия на Структурните

Полша

38,5 млн. население

БВП на глава от населението 2004 - \$ 12 000

фондове, макар и по различен начин от този в Португалия. НПО, които в миналото са работили за МСП или местното самоуправление, в момента играят роля на

междинни звена

в процеса на усвояване на средства от Структурните фондове. Ролята на тези междинни звена - **регионални финансиращи институции** - е да подават информация на регионално ниво за възможностите за финансиране, да консултират разработването на проекти, да събират проектите и да правят формалната оценка. Т.е. голяма част от дейностите, които принципно се извършват на национално ниво в Португалия, в Полша до известна степен са децентрализирани.

Срещнахме се с представители на такава агенция в град Конин - споделиха, че и за тях никак не е било лесно да се научат, да „влязат“ в система от тежки процедури, свързани с изграждане на различен капацитет на самата организация и различен начин на мислене.

Всички тези институции споделиха своя опит и по отношение на това какви обучения предоставят за хората от региона, за потенциалните кандидати и тези, които разработват проекти. Основните учебителни семинари са насочени към предприемачите - бенефициенти в рамките на Оперативна програма „Развитие на икономиката“. Имат и квалификационни програми за младите.

Повдигнахме въпроса как се решава проблемът със

съфинансирането на проектите

Оказа се, че в Полша изключително важна е ролята на банковия сектор. Редом с различни гаранционни фондове, които съществуват в Полша, е и помощта, която идва по

линия на банките: нисколихвени кредити, които гарантират съфинансиращия принос и това на практика дава зелена светлина на одобрените проекти.

Банките

са се ориентирали към тази ниша две години преди встъпването на Полша в ЕС - тогава е започнала квалификацията на кадри, изграждането на специфични звена, които да са запознати с изискванията и процедурите, с приоритетите и общите европейски политики. Банките изграждат свои регионални клонове, за да могат да бъдат достъпни за по-широк кръг потенциални бенефициенти. Разработват индивидуални пакети към бизнеса, към общините - тъй като изискванията за съфинансиране в различните програми са различни.

По информация на Министерство на икономиката в Полша в рамките на Оперативна програма „Развитие на икономиката“ са подадени проекти за 132% от средствата - т.е. не се наблюдава липса на проектопредложения, а това е характерно и за другите Оперативни програми. Количествата на подписаните договори е 40%. Проблемът в Полша е, че сумата на приключилите разплащания е само 2,4%, което говори за ниска усвояемост на средствата.

В една от Регионалните финансиращи институции споделиха, че в началото, когато са тръгвали първите грантови схеми, около 50% от проектите са отпадали още в процеса на формална оценка. Но в Полша успяват да намалят този процент и благодарение на въведеното

правило

регламентирано със закон, че ако дадено проектно предложение е подадено 7 дена преди крайния срок, проверяващата институция преглежда проектите по формални критерии и дава възможност да бъдат попълнени намерените формални несъответствия, така че проектът да не отпадне на етап формална оценка.

Агенцията за малки и средни предприятия, например, за да включи компетентни организации в процеса на подготовка на проекти, е предприела процес на акредитация на фирми и агенции, работещи на местно или регионално ниво, които отговарят на определени стандарти и са в състояние да предоставят качествени и компетентни консултации и услуги за тези, които разработват проекти.

Много интересна и важна роля и в двете страни играят

академичните институции

- те често са партньори в проекти, свързани с насърчаване на бизнеса и иновациите, тъй като приоритет е икономиката, базирана на знанието. В Португалия видяхме, че във всяка община в рамките на общинската администрация е създадено звено, което има свой ресурс по отношение на техническа инфраструктура - инженери, архитекти, както и хора, които ежедневно следят всички възможности, които им се дават в реализацията на Оперативните програми.

И в Полша, и в Португалия стана ясно колко е важно хората на регионално и местно ниво да познават възможностите, които им се дават по линия на Оперативните програми. Защото средствата, които идват от ЕС, на практика стават достъпни за страната посредством Оперативните програми. Колкото по навреме и по-информирани са участниците в усвояването на тези фондове, толкова по-ефективно ще се усвоят те. Много голям акцент се поставя във всеки един момент и на всяко управленско ниво върху предоставянето на широка

информация и публичност

и гласност на дейностите на всяко звено в системата. Идеята е приоритетите и стратегиите за страната да стигнат и да бъдат разбрани от обикновения човек - да бъдат „смелени“ на по-разбираем език.

Много важно е

правилото „N+2“

- това означава на практика, че всички средства, получени в година N, следва да бъдат изразходвани, формално приключени и отчетени две години по-късно. Ако това не стане, всички средства следва да се върнат. Полша се опасява, че поради забавянето на сроковете, ще има средства, които ще загуби. Докато в рамките на ФАР е било възможно да има предоговаряне, постигане на компромис с ЕК, то сега това желязно правило се спазва безусловно и води до загуба на ресурси, ако системата не работи добре, ако липсва координация, ако нещата не се вършат навреме, не се планират и не се осъществяват в партньорство.

Друг важен момент, който с нас споделиха в Полша, е

неразбирането

в самото начало, че средствата от ЕС не идват просто за да ни финансират, за да решат проблеми, които съществуват в икономиката или в социалната сфера. Тази помощ допълва усилията на националната политика. Т.е. без ясни и точни национални приоритети и без добре формулирана стратегическа рамка за развитие на всяка една страна, която е отделила своите собствени средства и ресурси, за да реализира тази политика, помощта на Структурните фондове би била немислима. Именно затова е необходимо да се разработи и Националният план за развитие, и Оперативните програми, като за новия програмен период 2007 - 2013 година всяка Оперативна програма ще бъде финансирана от един единствен Структурен фонд, като задължително отново ще бъде изискването за национално съфинансиране.

Разбрахме, че за да усвояваме успешно средствата от ЕС, ако България стане член и паричните потоци влязат в страната 2007 г., ние трябва в средата на 2006-а вече да бъдем готови с грантовите схеми, финансиращите програми и процесът на подготовка и набиране на проекти

да изпревари фактическото присъединяване

на страната, за да можем навреме да реализираме проектите.

Оказва се, че нормалният период от момента на внасяне на проектопредложението до момента на подписване на договор, ако проектът е одобрен, по документи е 6 месеца, но обикновено продължава 8-9 месеца. Следва реализацията на проекта, мониторинг, контрол, отчитане на средствата и приключване на всички плащания.

Как действат Структурните фондове на местно ниво?

Ако даден общински проект е одобрен, следват плащанията към организацията: първоначално, междинно и крайно, като крайното плащане в повечето случаи представлява поне 50% от стойността на бюджета. И тази сума се превежда на крайния бенефициент единствено и само когато всеки един предвиден разход се остойности, фактурира и цялата проектна финансово-счетоводна документация се предаде на съответния орган на по-висше ниво, който оценява тези документи за извършени разходи. В случай, че някой от тези документи не е одобрен, няма да бъде одобрен и разходът. Това се оказва голям шок за общините, които са били свикнали по Предприсъединителните фондове с друг механизъм, с друга култура и начин на финансиране. Докато привикнат към този принцип, особено когато се отнася до големи инфраструктурни проекти в размер на милиони евро, за тях е било изключително трудно.

В нашите условия, за да има проектна нагласа и хората малко или много да бъдат подготвени, на първо време е най-важно **широкото и навременно оповестяване** на Оперативните програми в момента, в който те станат реалност - евентуално в средата на 2006-а.

С активни и съвместни дейности на всички институции, от които зависи подаването на информация и нейното популяризиране, ще трябва да се изясни на хората какво представляват тези програми, какви възможности дават те, как трябва да бъдат подготвени институциите и организациите, за да се впишат в реализацията на тези програми. И какво предвижда целият процес - на какъв етап ще бъде отворена финансираща програма, в каква област. Много е важно за всички заинтересовани групи да знаят, че в рамките на всяка Оперативна програма стоят съответни приоритети и мерки, които им дават много добра основа за проектната насоченост, която трябва да имат. Става ясно и кои бенефициенти ще бъдат избираеми по всяка мярка. Ако това успеем да научим и да знаем навреме, мисля, че нещата ще тръгнат много по-гладко.

Как в Португалия и Полша мотивират служителите в администрацията да участват в тези толкова отговорни процеси?

Задахдохме и такъв директен въпрос. По отношение на финансовата част служителите в публичната сфера не получават повече от средното за страната. Оказа се, че ключов фактор е съзнанието за това, че си участник в процес, който за пръв път се случва в страната, разработва се и се утвърждава цялата система.

Радиотема: МАЛКАТА ОБЩИНА

Вече четвърта година всеки последен четвъртък от месеца времето от 11 до 12 часа в „Хоризонт“ до обед“ е посветено на Общинския радиофорум - съвместна инициатива на Българското национално радио и Фондацията за реформа в местното самоуправление. Поредицата има за цел да направи разбираема и по-близка за широката общественост ролята на местните власти в България, проблемите, които стоят пред тях, и възможностите за включване на общностите във вземането на решения на местно ниво.

Първото след лятната почивка издание на поредицата (29 септември 2005 г.) бе посветено на проблемите на малките общини в България и възможните стъпки за тяхното решаване. Гости в студиото бяха кметовете на три малки общини: Антоанета Станева, кмет на Община Ново село, Видинско; Емил Найденов, кмет на Община Горна Малина, и Красимир Джонев, кмет на Община Летница.

Антоанета Станева,

Кмет на Община Ново село, Видинско:

Проблемите на малката и на голямата община си приличат. Разликата е в техния обем. Но тук истината е, че големите общини, поради много обективни и субективни фактори, са обект на ухажване от всички институции, от инвеститори, от кандидат-инвеститори... Докато малките общини, също поради доста обективни и не малко субективни фактори, остават малко встрани от вниманието на институциите, дори и на официалните институции. Действително законодателството не даваше каквито и да било облекчения за инициативи в нашите общини.

Ясно е, че големите градове като Варна, Бургас са привлекателни с това, че предлагат работа, предлагат по-добри условия за живот и оттам дойде първото обезлюдяване на малките общини. Второто обезлюдяване дойде от липсата на каквато и да било трудова заетост и моите съселени или съграждани заминаха за Италия, Испания...

На този етап един инвеститор не иска да рискува, тъй като на него, пак казвам, не му се предлагат никакви облекчения, за да не предпочете София, а не Ново село например. А не му се предлагат и никакви, нека да кажем, по-добри условия, ако щете и на реализацията на неговата продукция.

Трябва да се дадат преференции в посока на данъчни облекчения на инвеститорите, които биха искали да създават работни места в малките общини, да се дават облекчения, ако щете, и на общините като работодатели, за да могат те сами в свои имоти, в свои сгради да създават производство при определен облекчен режим, а да не бъдат третирани като икономически субект. Виждам шанс в това, за да могат да останат младите хора в общината, като се предложат възможности за тяхната реализация, въпреки, че имат по-ниска квалификация. Безработните в по-голямата си част са нискоквалифицирани - сигурно е така. Защото 15 години нищо не се прави за тяхната квалификация и преквалификация...

Проектите... Категорично съм изразявала своето становище и на официални места, че условията, които е договорирала някога нашата държава по отношение на участието ни и по отношение на усвояване на средства от предприемаческите и от Структурните фондове, са крайно неизгодни за нашата страна. Или, ако мога понеко да се изразя, те не отговарят на действителността в България. Например Програма САПАРД: тя е за богати хора. Не можеш да искаш от човек, който няма с какво да се храни, да изпълни проект, който първо сам да финансира, да го реализира и в рамките на шест месеца да му върнеш половината. Това е пълно безумие.

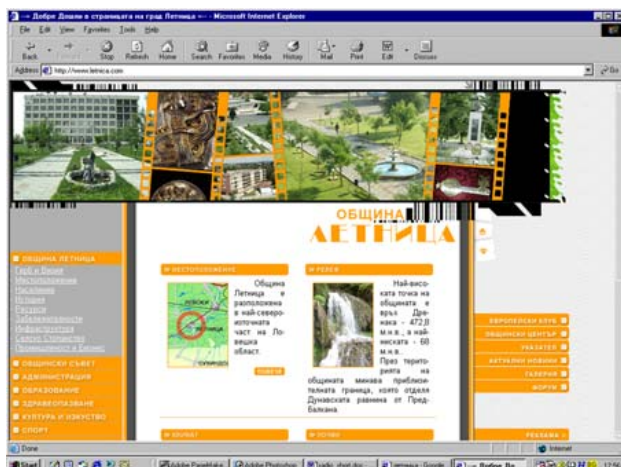
Ако се направи един разрез на общините, се вижда: когато се кандидатства пред Министерството на земеделието, лесно ще се сетят нашите слушатели къде отиват парите. Ако е Министерството на регионалното развитие - ще са в друга посока. Ето защо считам, че трябва да се дадат първо равни шансове на общините, второ, крайно наложително е да се даде възможност общината директно да кандидатства пред съответния фонд с проекти.

Красимир Джонев,

Кмет на Община Летница:

Проблемът с привличане на инвеститори е основен проблем пред всяка малка община. Разбира се, всяка малка община има шанса си и в много случаи този шанс е случайността. Но мисля, че ролята на местната власт по отношение на инвеститорите е значима. Какво имам предвид? Имам предвид отворена, а не капсулирана местна власт, прозрачна, комуникираща с населението.

Най-общо казано, общините в България имат една функция и дали те са малки или големи, функцията им е да обслужват административно-правно населението си. Основната разлика между малката и голямата община е разликата между града и селото. Основната разлика е в качеството на живот и инфраструктурата. Качеството на живот в големия град е много по-добро. Инфраструктурата в селската община е почти никаква. И шансът на селската община, с този капацитет като бюджет, да се справи с инфраструктурите си проблеми, е нулев...

По покана на Великополска област посетих Полша и няколко малки общини в Полша, където проблемът с инфраструктурата и качеството на живот на хората е решен чрез регулаторен механизъм, създаден от държавата. Става дума за задължителен достъп на малките общини поне до два предприсъединителни фонда и един Структурен фонд. С тези фондове са решили изцяло проблемите с инфраструктурата и са уеднаквили качеството на живот на хората си.

Не само работата е тази, която може да привлече младите хора и която би предопределила техният живот на село. Считаю, че младите хора определено се нуждаят от организация и реализация на своето свободно време.

Община Летница спечели от Корпуса на мира проект, по който в общинска администрация работи едно американско момиче на 25 години. Като дойде петък, момичето отлита от общината като космически кораб, по най-бързия начин се изнася към големия град, където ползва удоволствието и разнообразието, което предлага градът. И в тази връзка общината спечели пред швейцарското Правителство и пред Швейцарската агенция за развитие и сътрудничество проект на стойност 80 000 лева. Проектът е озаглавен „Реализация на младите хора в общината“. И аз съм истински щастлив, че младите хора ще могат да моделират чрез тези 80 000 лева своето разнообразие в селската община.

Основното, което би привлякло младите хора към малката община, безспорно е работата и приличните доходи. Но организацията на свободното време на младите хора е допълнителният фактор, който ще ги задържи в малката селска община.

САПАРД е една болна тема за българското общество, отделна тема е и за малките общини. Министерството на регионалното развитие е подредило общините в списък, според който едни общини са изостанали селски общини, а други са развити общини. Община Летница се смята за развита община. А Община Велинград е изостанала селска община. Това е само един прост пример, за да видите за каква диспропорция става дума.

Изостаналата селска община, независимо коя е тя, получава бонус от 50 точки при оценка на проекти, при общо 100-точкова система. И в същото време малката община, която със собствен ресурс, въпреки ограничения брой служители и въпреки ограниченото им качество, е успяла да разработи собствена социално-икономическа обосновка, за която е предвидено да се платят 10 000 евро, не получава никакъв бонус!

Емил Найденов, Кмет на Община Горна Малина:

Говори се много за финансовата децентрализация - тя е основна и важна, но трябва да се помисли и за функционалната децентрализация. Хората виждат държавата в лицето на общината и когато не можеш да решиш въпросите на здравеопазването, образованието, електроснабдяването, водоснабдяването, то държавата е виновна, респективно и общината. Мисля, че е време да се помисли как при тези функционални звена, които опират ежедневно до проблемите на хората, общината да има лостове за въздействие върху тях. И оттука да се подобри животът на хората в малката община и да се даде перспективата за тяхното по-нататъшно развитие.

Държавата трябва да се освободи от държавната собственост, която не представлява стратегически интерес за нея и да предостави възможност на общините да се разпореждат с нея. Мисля, че този въпрос трябва да бъде решително, еднозначно решен в полза на общините.

Ресурсно малката община не може да се състезава с голямата. И ние участваме, разбира се, по съизмерими с нашите мащаби проекти, но не получаваме нужната подкрепа, за да можем да изравним начина, качеството на живота между малките и големите общини. А това, мисля, в перспектива ще реши проблемите на хармонично развитие на страната ни. Смятам, че в близките години трябва да се намери решение, да има приоритети - за изравняване, за стимулиране на малките общини, за тяхното развитие. ◆

Емил Найденов,

Кмет на Община Горна Малина:

Разбра се от всички, че такова бедствие (като през лятото на 2005 г.) не се е случвало повече от 100 години, поне в нашата област, в нашата община. И разбира се, при такова мащабно бедствие ние не можахме с нашия ресурс, на една малка община, да реагираме веднага и по начин, който да предотврати щетите. В този случай ние като община си извадихме поуки и държавата би трябвало да извлече поуки. Бедствието беше по-мащабно и заради това, че години наред не са почиствани коритата на реките. Те са обрасли, замърсени са с боклуци. Изсичането на горите допринесе за по-бързото слизване на водата в населените места и тяхното заливане. Дано да не се случва, разбира се, но днес имаме по-голяма готовност, а и действията, които сме предприели, ни дават основания да считаме, че една висока вълна би преминала по-безопасно и безпроблемно.

Имахме хора, които останаха без покрив и ги настанявахме в обществени сгради в читалища, в училища... Но сега, в момента, сме помогнали на тези хора да намерят подслон, предоставили сме им за ползване общински жилища и смятаме, че до 15-ти ноември ще изградим първите пет къщи, необходими, за да могат тези семейства да посрещнат нормално зимата.

Трябва да призная, че нямаше готовност за толкова мащабно бедствие. Ще ми се да мисля, че сме действали адекватно, че сме се справили в основни линии с нуждите на населението. Но имаше и доста проблеми... Искам да кажа тук, че институциите, които ни помогнаха, реагираха адекватно: и Гражданска защита, и Агенция „Социално подпомагане“, и Противопожарна и аварийна безопасност. Аз лично съм удовлетворен от взаимодействието и от резултатите, които постигнахме.

Антоанета Станева,

Кмет на Община Ново село, Видинско:

При нас три от населените места са на брега на река Дунав и имаме своите притеснения по време на високите черешови води. След като видяхме какво може да се случи поради това, че някой не е обърнал внимание на онова, което е било негово задължение в продължение на години, то взехме съответните мерки. И имаме вече няколко проекта в областта на инфраструктурата, с които кандидатстваме пред Комисията за борба с бедствията и аварията, пред Министерството на регионалното развитие: примерно изграждането на защитна стена над брега при Ново село, където е възможно при високи води на Дунава да бъдат залети домовете на хората... Налага се и ставаме по-активни, по-настоятелни пред институциите.

А другото, което научихме от това, което сполетя колегите, е съпричастността на обикновения човек към болката и тревогите на другите хора. Много показателно е за нашата община, населена предимно от възрастни хора, че те непрекъснато се обаждат в общината и питаха как могат да помогнат, с какво обаждаме, на кой телефон и така нататък. Българският червен кръст на местно, общинско ниво проведе сериозна акция за събиране на дрехи, одеала, за изпращане на общини, където те са нужни.

Красимир Джонев,

Кмет на Община Летница:

През територията на общината минава една от големите български реки - река Осъм и населението на общината направи сериозна равностметка от какво огромно значение са качествено направените хидромелиоративни съоръжения, каквато в случая е корекцията на река Осъм и добре изпълнените диги на територията на общината, които не позволяваха на практика реката да прелее и да залее град Летница, така, както това се е случвало до 60-те години на XX-ти век. В същото време капризите на природата направиха сюрприз с това, че трите съставни селища на общината, които на практика се намират в Предбалкана, така че подпочвените води достигнаха такова ниво, че много от партерните етажи и подземни съоръжения на сградите на гражданите бяха залети с води. Общината, разбира се, реагира адекватно, като закупи мощни помпи. И едва след като подпочвените води спаднаха, изпомпихме водата от мазетата на гражданите, така че, макар и малки, причинените щети на територията на общината доведоха до това, че общинската администрация се мобилизира. Кризисният щаб добре комуникира помежду си и с обществото. И всичко това доведе до мобилизация и до готовност за действия в извънредна ситуация.

Девет представители на Българското партньорство за местно икономическо развитие (БПМИР) участваха успешно на 61-ия Международен технически панаир - Пловдив, 26 септември - 1 октомври 2005 г. Партньорството е съвместна инициатива на Международната асоциация на градските управи (МАГУ), Вашингтон, САЩ, и Фондацията за реформа в местното самоуправление (ФРМС), България.

Експертите по местно икономическо развитие от общините Враца, Горна Малина, Карлово, Монтана, Разград, Раковски, Русе, Смолян, Хасково и ФРМС имаха за цел да запознаят потенциални български и международни инвеститори с възможностите, които предоставя БПМИР.

В резултат на проведените срещи и разговори от представителите на общините бяха установени над 70 контакта с търговски камари: Италианска търговска камара в България, Търговска и индустриална камара - Лайпциг, Швейцарско-българска стопанска камара, Германско-българска индустриално-търговска камара, икономически търговски представителства в България на Полша, Словакия, Чехия, Германия, Италия и други държави, както и много български и чуждестранни фирми.

Новите контакти се обработват и се подготвят допълнителни срещи със съответните институции за задълбочаване на сътрудничеството, което да доведе до привличане на нов бизнес и нови инвестиции в общините.

Щандът на Българското партньорство за местно икономическо развитие на панаира EMPEX 2005, Варшава, Полша, 14 - 16 септември 2005 г.

Приключи конкурсът за финансиране на проекти в рамките на Програма „Подобряване на социалната среда“ на ФРМС, с финансовата подкрепа на Фондация „Чарлз Стюарт Мот“. На 3 октомври 2005 г., понеделник, в офиса на ФРМС се проведе Експертен съвет, който разгледа оценките на експертите по предложените 28 проекта от 10-те общини - участнички в Програмата. За финансиране бяха одобрени 23 проекта.

Честито на успешните екипи!

На 4 октомври 2005 г. се проведе кръгла маса на тема „Партньорствата в планирането и усвояването на Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз за регионално развитие. Изводи от практиката на страните членки на ЕС“, организирана съвместно от Министерство на регионалното развитие и благоустройството и ПРООН. Форумът предостави възможност за представители на централната и местната власт, областните администрации и нестопанския сектор да обсъдят възможностите и предизвикателствата, които стоят в национален мащаб по отношение на прилагане на принципа на партньорството в планирането и усвояването на средствата от Структурните фондове на ЕС. Гинка Капитанова, изпълнителен директор на ФРМС, представи пред аудиторията опита и ситуацията в България.

В рамките на Програмата за техническо побратимяване на ФРМС/МАГУ **5 български специалисти** в областта на техническата инфраструктура от общините **Велико Търново, Пловдив, Петрич и Тунджа** бяха на работно посещение в град Голдън, Колорадо, САЩ, в периода 10 - 15 октомври 2005 г.

В програмата на посещението бяха включени срещи, дискусии и обмяна на опит по водещи американски практики и модели в областта на управление на общинската инфраструктура, и в частност реконструкция и поддръжка на настилките на уличната мрежа, реконструкция и поддръжка на мостове и мостови съоръжения. Посещението на българските специалисти бе съфинансирано от четирите български общини и от Община Голдън, САЩ.

На 13 октомври 2005 г. в рамките на Третата годишна среща на местните власти, к.к. Албена, ФРМС се проведе семинар на тема: **„Местно икономическо развитие“**. Антоанета Матеева, ръководител екип „Техническо побратимяване“, ФРМС, разгледа възможностите за подкрепа на бизнеса и инвестициите от страна на местните власти. Албена Бонева, старши експерт „Местно икономическо развитие“, Община град Добрич, представи възможните стратегии за успех. Десислава Колева, главен експерт „Местно икономическо развитие“, Община Габрово, разгледа възможностите на местните власти да привличат инвестиции.

На 14 октомври 2005 г. в рамките на Третата годишна среща на местните власти, к.к. Албена, ФРМС се проведе семинар на тема: **„Интегрирано административно обслужване на местно ниво“**. Тодор Младенов, ФРМС, представи проекта на ФРМС „Интегрирано административно обслужване на местно ниво“. Той разгледа условията, в които се реализира проектът: нормативната база; състоянието на техническата инфраструктура; организационна и технологична готовност на регионално представените институции за предоставяне на интегрирани услуги; начините за използване на йерархичната подчиненост по отношение на централните ведомства.

Тихомир Лазаров, секретар на Община Тетевен, разказа за опита и резултатите от реализацията на пилотен проект за интегрирано административно обслужване на местно ниво в Община Тетевен. Драгомир Николов, секретар на Община Габрово, представи опита и резултатите от реализацията на пилотен проект за интегрирано административно обслужване на местно ниво в Община Габрово.

Василка Сирачевска, ИТ консултант, МЕЕР, разгледа практическите аспекти за усъвършенстване на общинските информационни и управленски системи и технологичните възможности за интегрирано административно обслужване.

Бяха обсъдени и възможностите за реализиране на проекта и в други общини, въвеждането на нови участници в него, както и възможностите за финансиране на това начинание.

В края на септември 2005 г. Фондацията за реформа в местното самоуправление предостави по един компютър на **отделите „Евроинтеграция и подготовка на проекти“** на пострадалите от пороите и обявили бедствено положение общини **Горна Малина, Ихтиман, Костенец, Мизия и Смядово**. Дарението бе предоставено с подкрепата на Американската агенция за международно развитие.

Целта е да се оптимизира комуникацията им с държавната администрация и работата им при подготовка на проекти, които да ускорят възстановяването на щетите.

7 МЛН. ЕВРО БЕЗВЪЗМЕЗДНО ЩЕ ПОЛУЧИ СТРАНАТА НИ ПО ФАР ЗА ТРАНСГРАНИЧНО СЪТРУДНИЧЕСТВО С МАКЕДОНИЯ И СЪРБИЯ И ЧЕРНА ГОРА

Както ФРМС вече ви информира в брой 6/2005 г. на информационния си бюлетин, общо 7 млн. евро безвъзмездно ще получи страната ни по Програма ФАР за трансгранично сътрудничество/Програма „Добросъседство“ с Македония и Сърбия и Черна гора. Това предвиждат одобрените две финансови споразумения между правителството и Европейската комисия.

Основната цел на програмата са:

- ефективност и сигурност на границите;
- подобряване на устойчивото социално-икономическо развитие;
- подобряване на местното трансгранично сближаване.

Програма „Добросъседство“ на ЕС стартира през 2004 г.

За подобряване на трансграничното сътрудничество с Македония страната ни ще получи 3 млн. евро, а със Сърбия и Черна гора - 4 млн. евро.

Средствата ще бъдат използвани за насърчаване на устойчивото териториално развитие и за засилване на икономическата активност и трансграничните връзки на местно ниво чрез изпълнение на дейности от типа „хора за хора“.

Финансовото участие на България е изразено в национално съфинансиране по българските проекти с инвестиционен компонент. За проектите с Македония то е 0,580 млн. евро, а със Сърбия и Черна гора - 0,827 млн. евро.

България отговаря на ангажиментите и изискванията, произтичащи от преговорите по присъединяването по отношение на териториалното устройство.

Нужни са особени усилия от страна на България по отношение на подготовката на законодателната рамка, програмирането, мониторинга и оценяването. България трябва спешно да приведе в съответствие с изискванията своето законодателство в областта на обществените поръчки, многогодишния бюджет и гъвкавостта на бюджета, както и в областта на финансовото управление и контрол. По отношение на програмирането е необходимо България да положи особени усилия за осигуряване на качество и навременно доставяне на документите. Необходимо е да се ускори подготовката на всички оперативни програми и по-специално на програмата за укрепване на институционалния капацитет и ефективността на публичната администрация. По отношение на мониторинга и оценката са нужни особени усилия с цел създаване до момента на присъединяването на функционална информационна система за управление, обхващаща всички оперативни програми.

Съществува сериозно безпокойство по отношение на институционалните структури, и по-специално по отношение на административния капацитет и в областта на финансовото управление и контрол. Изискват се незабавни действия по отношение на укрепването на институционалните структури и административния капацитет, по-специално на някои управляващи органи и на повечето междинни звена, както и на други компетентни органи на местно и регионално равнище; създаване на горепосочената оперативна програма в рамките на Европейския социален фонд; следва да се обърне неотложно внимание на създаването на ясни оперативни процедури, включително в сферата на обществените поръчки и на финансовото управление и контрол. Необходими са особени усилия за създаването на поток от висококачествени приоритетни проекти във всички сектори.

(25 октомври 2005 г., Мониторингов доклад на ЕК от 2005 г. за България, Глава 21: Регионална политика и координация на структурните инструменти, Заключение. Текстът на доклада може да бъде намерен на български език в Библиотека ЛОГИН на страницата на ФРМС www.flgr.bg)